

บทที่
ค่าบริการสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

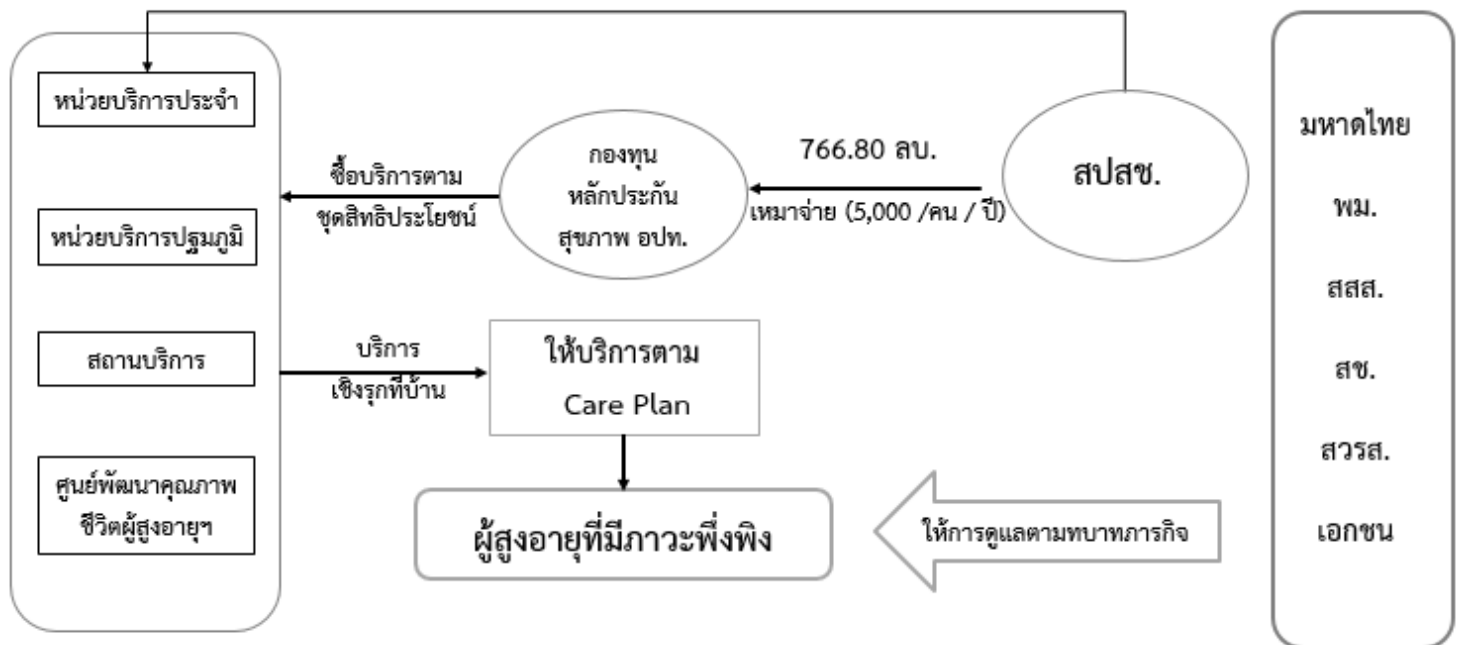
ก. วัตถุประสงค์/เป้าหมาย

เพื่อให้ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป สิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ที่มีภาวะพึ่งพิง (กลุ่มติดบ้านติดเตียง) คะแนนประเมินความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันตามดัชนีบาร์เธลเอดีแอล (Barthel ADL index) เท่ากับหรือน้อยกว่า 11 คะแนน ได้รับการด้านสาธารณสุขตามชุดสิทธิประโยชน์ที่เชื่อมโยงกับบริการทางสังคม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในระยะแรกหน่วยบริการจะเป็นหลักในการจัดบริการและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการระบบดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง เพื่อในระยะต่อไป อปท.จะเป็นเจ้าภาพหลักในการบริหารจัดการให้เกิดบริการดูแลระยะยาวฯ เชิงรุกที่บ้านหรือที่ศูนย์พัฒนาและฟื้นฟูคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและคนพิการ ภายใต้การสนับสนุนของหน่วยบริการในพื้นที่

ข. วงเงินงบที่ได้รับ

ปีงบประมาณ 2562 สปสช.ได้รับค่าบริการสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงจำนวน 916.80 ล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับดูแลสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง (กลุ่มติดบ้านติดเตียง) เป้าหมายจำนวน 152,800 คน โดยกรอบการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายบริการฯ สำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง มีดังนี้

150 ลบ. (on top) บริการ LTC ในหน่วยบริการ

- มหาดไทย**
- พม.
  - สสส.
  - สข.
  - สวรส.
  - เอกชน

ค. แนวทาง เงื่อนไข และหลักเกณฑ์การจ่ายค่าใช้จ่าย

ประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำเนินงานและบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ มีเจตนารมณ์ให้ อปท.ที่ดำเนินงานและบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ (กองทุนฯท้องถิ่น) ซึ่งมีความพร้อม ความเหมาะสม และได้แสดงความจำนงเข้าร่วมดำเนินงานให้ได้รับเงินเพิ่มจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติในส่วนค่าบริการฯ สำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง (ค่าบริการ LTC) โดยมีแนวทางการบริหารจัดการ ดังนี้

1. หลักเกณฑ์การจ่ายค่าใช้จ่าย

1.1. จำนวน 150 ล้านบาท จ่ายแบบเหมาจ่ายให้หน่วยบริการประจำในพื้นที่ (ยกเว้นพื้นที่ สปสช.เขต 13 กรุงเทพมหานคร) ที่เข้าร่วมดำเนินการบูรณาการการดูแลระยะยาวฯ ในชุมชนและบริการสุขภาพชุมชน แห่งละ 100,000 บาท โดยจ่ายตามจำนวนผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงเป้าหมาย และสามารถปรับจ่ายเพิ่มเติมแบบขั้นบันไดตามจำนวนเป้าหมายได้ โดยขอขออนุมัติการดำเนินงาน มีดังนี้

1.1.1. จัดทีมหมอครอบครัวร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการคัดกรองผู้สูงอายุ และบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 60 ปี ทุกสิทธิ์ ตามแบบประเมินความสามารถในการดำเนินชีวิตประจำวันตาม ดัชนีบาร์เธลเอดีแอล (Barthel ADL index) โดยแบ่งผู้สูงอายุและบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 60 ปี ทุกสิทธิ์ ออกเป็น 4 กลุ่ม และประเมินความต้องการการบริการด้านสาธารณสุขตามชุดสิทธิประโยชน์ รวมทั้งให้ลงทะเบียนข้อมูลในโปรแกรมผู้สูงอายุและบุคคลที่มีภาวะพึ่งพิง (โปรแกรม LTC)

1.1.2. จัดทำแผนการดูแลรายบุคคล (Care Plan : CP) เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนฯท้องถิ่น

1.2. จำนวน 741.80 ล้านบาท จ่ายแบบเหมาจ่ายให้กองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ ที่เข้าร่วมดำเนินการดูแลระยะยาวฯในอัตรา 5,000 บาทต่อคนต่อปี ทั้งนี้ เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติที่เกี่ยวข้อง และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ สปสช.กำหนด

1.3. จำนวน 25 ล้านบาท จัดสรรสำหรับ สปสช.เขต 13 กรุงเทพมหานคร เพื่อสนับสนุนกรุงเทพมหานครในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติที่มีภาวะพึ่งพิง โดยการดำเนินการเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติที่เกี่ยวข้อง และตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ สปสช.กำหนด

ทั้งนี้ สำนักงานฯ สามารถปรับเกลี่ยเงินระหว่างประเภทบริการข้อ 1.1 ถึง 1.3 ได้ตามผลงานบริการที่เกิดขึ้นจริง

ขั้นตอนการดำเนินงานการโอนค่าบริการ LTC ให้กับหน่วยบริการประจำในพื้นที่ และการโอนค่าบริการ LTC (เหมาจ่าย 5,000 บาท/คน/ปี) ให้กับกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ (รายละเอียดตามคู่มือแนวทางปฏิบัติในการขอรับค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุข ปีงบประมาณ 2562

2. การบริหารจัดการค่าบริการ LTC ปี งบประมาณ 2562

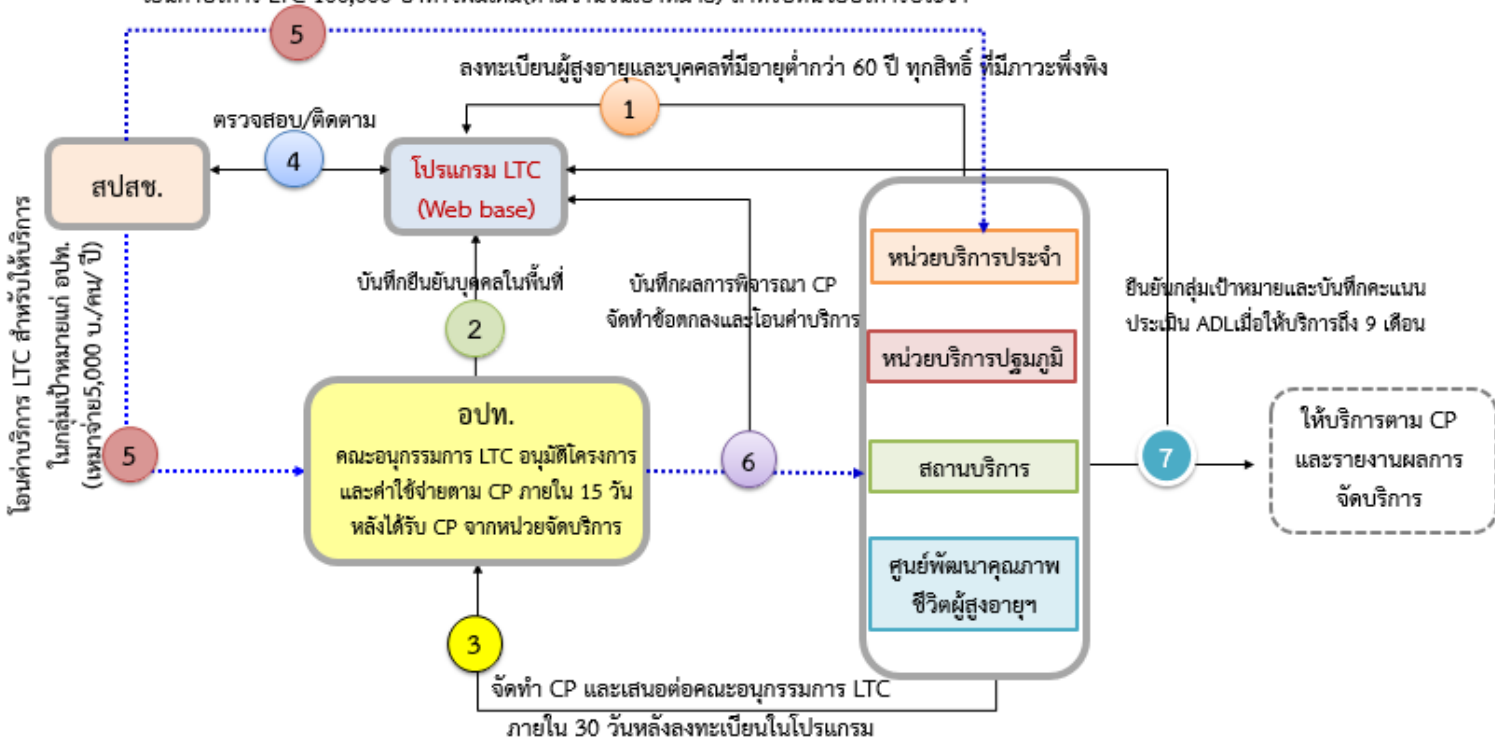
เพื่อให้การบริหารจัดการงบบริการ LTC เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การพิจารณาผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงในปีงบประมาณ 2562 จึงเน้นการจัดบริการต่อเนื่องในกลุ่มเป้าหมายของ อปท.พื้นที่เดิม (ปี 2559-2561)

กรณีจะขยายการให้บริการในผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงของ อปท.พื้นที่ใหม่ ให้คำนึงถึงความสมัครใจ ความพร้อมของ อปท. เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการจัดบริการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง (คณะกรรมการ LTC) ความพร้อมของเอกสารประกอบการดำเนินการด้านธุรกรรมทางการเงิน ความพร้อมของ CM และ CG ที่ผ่านการอบรมแล้ว เป็นต้น กรณี อปท. พื้นที่ใหม่ให้ส่งหนังสือแสดงความจำนงเข้าร่วมดำเนินงาน และเปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ประเภทเงินฝากออมทรัพย์ โดยใช้ชื่อบัญชีว่า “บัญชีกองทุนหลักประกันสุขภาพ (...ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) เพื่อการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง” แยกออกจากบัญชีกองทุนฯท้องถิ่น กรณีมีความจำเป็นไม่อาจเปิดบัญชีกับ ธกส. ให้เปิดบัญชีกับธนาคารของรัฐอื่นได้ โดยเป็นไปตามข้อตกลงระหว่างอปท.กับ สปสช. โดยหลังจากนั้น สปสช.เขตรวบรวมส่งเอกสารให้ สปสช.ส่วนกลางเพื่อโอนค่าบริการฯ ต่อไป

3. ขั้นตอนการบริหารจัดการค่าบริการ LTC ปี งบประมาณ 2562

ปีงบประมาณ 2562 สปสช.ได้ปรับปรุงขั้นตอนการบริหารจัดการบริการ LTC ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยได้นำโปรแกรม LTC มาใช้สำหรับลงทะเบียนรายบุคคลผู้สูงอายุและบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 60 ปี ทุกสิทธิ์ ที่มีภาวะพึ่งพิง (คะแนนประเมิน ADL น้อยกว่าหรือเท่ากับ 11) เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการตรวจสอบสิทธิ์ สถานะของการมีชีวิต และข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปที่จำเป็น เพื่อประโยชน์ในการสนับสนุนค่าบริการ LTC ให้กับหน่วยบริการประจำในพื้นที่ และกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ (กองทุนฯท้องถิ่น) รวมทั้งการติดตามประเมินผลการดูแลในระยะยาวในพื้นที่ สรุปตามผังโดยมีรายละเอียด ดังนี้

โอนค่าบริการ LTC 100,000 บาท+เพิ่มเติม(ตามจำนวนเป้าหมาย) สำหรับหน่วยบริการประจำ

..... : การโอนงบ
 กลุ่มเป้าหมาย : ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป/ มีชีวิต/ สิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ/คะแนน ADL น้อยกว่าหรือเท่ากับ 11 กรณีไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายให้ใช้งบกองทุนฯท้องถิ่น

เข้าใช้งานโปรแกรม LTC ที่ <http://ltc.nhso.go.th/ltc/#/login>

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงานบริการสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง
1	<p>หน่วยจัดบริการ (หน่วยบริการประจำ /หน่วยบริการปฐมภูมิ/ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต/สถานบริการ) ร่วมกับ อปท.สำรวจและประเมินผู้สูงอายุและบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 60 ปี ทุกสิทธิ์ ที่มีภาวะพึ่งพิง (คะแนนประเมิน ADL น้อยกว่าหรือเท่ากับ 11 โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มตามชุดสิทธิประโยชน์)</p> <p>➤ หลังจากได้ผลการประเมิน ให้หน่วยจัดบริการลงทะเบียนผู้สูงอายุและบุคคลที่มีภาวะพึ่งพิงในโปรแกรมฯ</p>
2	อปท. ตรวจสอบข้อมูลที่หน่วยจัดบริการลงทะเบียนและบันทึกโปรแกรมฯเพื่อยืนยันบุคคลในพื้นที่
3	ให้หน่วยจัดบริการเสนอโครงการจัดบริการดูแลระยะยาวฯ และ CP พร้อมค่าบริการเหมาจ่ายต่อรายต่อปีตามชุดสิทธิประโยชน์ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ LTC ให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายรายใหม่และรายเก่าภายใน 30 วัน หลังลงทะเบียนในโปรแกรม
4	สปสช.ตรวจสอบและประมวลผลข้อมูลที่ผ่านมาเงื่อนไขการจ่าย (อายุ 60 ปีขึ้นไป/ มีชีวิต/ สิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ/คะแนนประเมิน ADL น้อยกว่าหรือเท่ากับ 11)
5	<p>สปสช. โอนค่าบริการ LTC ดังนี้</p> <p>5.1 โอนให้กับกองทุนฯท้องถิ่น (เหมาจ่าย 5,000 บาท/คน/ปี) โดยใช้ข้อมูลการลงทะเบียนในโปรแกรมฯ และผ่านเงื่อนไขการจ่าย แบ่งเป็น 12 งวด ดังนี้</p> <p>งวดที่ 1 โอนภายในเดือน ต.ค. 2561 (ตัดข้อมูล ณ วันที่ 30 ก.ย.2561)</p> <p>งวดที่ 2 โอนภายในเดือน พ.ย. 2561 (ตัดข้อมูลตั้งแต่ 1 – 31 ต.ค.2561)</p> <p>งวดที่ 3 โอนภายในเดือน ธ.ค. 2561 (ตัดข้อมูลตั้งแต่ 1 – 30 พ.ย.2561)</p> <p>งวดที่ 4 โอนภายในเดือน ม.ค. 2562 (ตัดข้อมูลตั้งแต่ 1 – 31 ธ.ค.2561)</p> <p>งวดที่ 5 โอนภายในเดือน ก.พ. 2562 (ตัดข้อมูลตั้งแต่ 1 – 31 ม.ค.2562)</p> <p>งวดที่ 6 โอนภายในเดือน มี.ค. 2562 (ตัดข้อมูลตั้งแต่ 1 – 28 ก.พ.2562)</p> <p>งวดที่ 7 โอนภายในเดือน เม.ย. 2562 (ตัดข้อมูลตั้งแต่ 1 – 31 มี.ค.2562)</p> <p>งวดที่ 8 โอนภายในเดือน พ.ค. 2562 (ตัดข้อมูลตั้งแต่ 1 – 30 เม.ย.2562)</p> <p>งวดที่ 9 โอนภายในเดือน มิ.ย. 2562 (ตัดข้อมูลตั้งแต่ 1 – 31 พ.ค.2562)</p> <p>งวดที่ 10 โอนภายในเดือน ก.ค. 2562 (ตัดข้อมูลตั้งแต่ 1 – 30 มิ.ย.2562)</p> <p>งวดที่ 11 โอนภายในเดือน ส.ค. 2562 (ตัดข้อมูลตั้งแต่ 1 – 31 ก.ค.2562)</p> <p>งวดที่ 12 โอนภายในเดือน ก.ย. 2562 (ตัดข้อมูลตั้งแต่ 1 – 31 ส.ค.2562)</p> <p>ทั้งนี้ข้อมูลไม่ซ้ำกับที่ได้จ่ายไปแล้ว</p> <p>5.2 โอนให้กับหน่วยบริการประจำ 100,000 บาท/แห่ง (ภายในเดือน ต.ค.2561) และโอนงบเพิ่มเติมภายในเดือน ก.ย.2562 โดยใช้ข้อมูลการลงทะเบียนในโปรแกรมฯ และผ่านเงื่อนไขการจ่ายตัดข้อมูล ณ วันที่ 31 ส.ค.2562</p>

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงานบริการสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง
6	<p>ให้คณะอนุกรรมการ LTC พิจารณานุมัติโครงการฯและค่าใช้จ่ายตาม CP ภายใน 15 วันหลังได้รับ CP จากหน่วยจัดบริการ รวมทั้งจัดทำข้อตกลงและโอนงบค่าบริการตามชุดสิทธิประโยชน์ให้กับหน่วยจัดบริการ</p> <p>➤ หลังจากได้ผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการ LTC ให้ อปท.บันทึกผลการพิจารณา CP / วันที่จัดทำข้อตกลง (วันเริ่มให้บริการตาม CP) ในโปรแกรม ฯ</p>
7	<p>หน่วยจัดบริการบันทึกและรายงานผลการดูแลตาม CP ดังนี้</p> <p>➤ ดูแลถึง 9 เดือน ให้บันทึกผลการประเมิน ADL กลุ่มเป้าหมายในโปรแกรมฯ และอปท. บันทึกยืนยันเพื่อขอรับการสนับสนุนค่าบริการฯจาก สปสช. ตามขั้นตอน 1-3 นี้ ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับค่าบริการฯต่อเนื่อง ให้หน่วยจัดบริการจัดทำ CP เพื่อยื่นขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯท้องถิ่นก่อนสิ้นสุดโครงการฯ</p> <p>➤ ดูแลครบ 1 ปี ให้รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะอนุกรรมการ LTC ตามข้อตกลงเมื่อให้บริการตาม CP ครบ 1 ปี (ไม่ต้องบันทึกผลการประเมิน ADL เมื่อครบ 1 ปี ในโปรแกรมฯ) และรายงานต่อคณะกรรมการกองทุนฯท้องถิ่นเพื่อทราบผลการดำเนินงาน</p>

4. การบริหารจัดการงบค่าบริการ LTC กรณีเงินค่าบริการ LTC เหลือ มีดังนี้

4.1 กรณีค่าบริการ LTC ที่ อปท. (กองทุนฯท้องถิ่น) ได้รับจาก สปสช. เหลือเนื่องจากกลุ่มเป้าหมายเปลี่ยนสิทธิการรักษา สูญหาย หรือเสียชีวิต ให้หน่วยจัดบริการค้นหากลุ่มเป้าหมายรายใหม่ เพื่อทดแทนรายเก่าและลงทะเบียนรายทดแทนในโปรแกรมฯ โดยหน่วยจัดบริการ หรือ อปท.เป็นผู้บันทึกไม่ขอรับการสนับสนุนค่าบริการฯ และหน่วยจัดบริการจัดทำ CP รายทดแทนเพื่อเสนอต่อคณะอนุกรรมการ LTC พิจารณานุมัติต่อไป กรณีไม่มีผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงรายใหม่ ให้ อปท. นำงบค่าบริการ LTC ไปใช้สำหรับการดำเนินงานดูแลระยะยาวฯในปีงบประมาณถัดไป

4.2 กรณีเงินค่าบริการ LTC ที่หน่วยที่จัดบริการได้รับจาก อปท. เหลือเนื่องจากผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงสูญหายหรือเสียชีวิตก่อนหรือระหว่างการให้บริการดูแลตาม CP ให้หน่วยจัดบริการบริหารจัดการงบประมาณดังกล่าวตามระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติที่หน่วยงานนั้นถือปฏิบัติ เนื่องจากค่าบริการดูแลระยะยาวฯที่ อปท. จ่ายให้เป็นการเหมาจ่าย/คน/ปี จึงไม่ต้องส่งคืนกองทุนฯท้องถิ่น

5. การให้บริการฯสำหรับบุคคลที่มีภาวะพึ่งพิงที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย

กรณีพบว่า มีบุคคลที่อายุต่ำกว่า 60 ปี หรืออายุ 60 ปีขึ้นไปที่ไม่ใช่สิทธิ UC แต่มีภาวะพึ่งพิง หน่วยจัดบริการอาจจัดทำโครงการและ CP เสนอต่อคณะกรรมการกองทุนฯท้องถิ่นพิจารณาสนับสนุนจากงบบัญชีกองทุนฯท้องถิ่น ตามประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำเนินงานและบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ โดยนำชุดสิทธิประโยชน์ตามประกาศคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติกำหนดมาใช้ในการสนับสนุน ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความจำเป็นและประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับรวมถึงเงินกองทุนฯท้องถิ่นที่มีอยู่

6. การกำกับติดตามและประเมินผลการจัดสรร

1. ตัวชี้วัด : อัตราผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่ได้รับการตาม Care plan ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

สูตรคำนวณ :

จำนวนผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่ อปท.โอนค่าบริการ LTC ให้หน่วยจัดบริการในปีงบประมาณ 2562 x 100

จำนวนผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงของ อปท.ที่ได้รับค่าบริการLTC จาก สปสช. ในปีงบประมาณ 2562

2. กลไกการกำกับติดตาม

2.1. ระดับประเทศ มีดังนี้

2.1.1 กลไกคณะทำงานร่วมระดับประเทศ 7X7

2.1.2 กลไกคณะทำงานขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินงาน LTC ระหว่างกระทรวงสาธารณสุข และสปสช.

2.1.3 กลไกคณะทำงานพัฒนาระบบข้อมูลระหว่างกระทรวงสาธารณสุข และสปสช.

2.1.4 กลไกคณะทำงานร่วมระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และสปสช.

2.1.5 การตรวจเยี่ยมพื้นที่โดย สปสช.ส่วนกลาง

2.2 ระดับเขตและพื้นที่ มีดังนี้

2.2.1 กลไกคณะทำงานร่วมระดับเขต 5x5

2.2.2 กลไกอนุกรรมการประสานงานระดับเขต (อปสช.)

2.2.3 คณะอนุกรรมการสนับสนุนการจัดบริการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

2.2.4 ประสานหน่วยงานวิชาการภายนอกประเมินผลตามความจำเป็น

2.2.5 การตรวจเยี่ยมพื้นที่โดย สปสช.เขต

3. การใช้ข้อมูลจากโปรแกรม LTC และรายงานบัญชีเงินฝากธนาคารเพื่อการเกษตรและ

สหกรณ์การเกษตร